

VEDTÆGT

for

Kirkegård: Sanderum

Provsti: Hjallese

Kommune: Odense

Fyens Stift

A. KIRKEGÅRDENS BESTYRELSESFORHOLD

§ 1

Kirkegården ejes af Sanderum kirke og bestyres af Sanderum menighedsråd.

§ 2

1. Kirkegårdens daglige drift varetages af den ved kirken ansatte kirkegårdsleder under ansvar over for menighedsråd i overensstemmelse med ”regulativ for kirkegårdslederstillingen” og bestemmelserne i denne vedtægt.
2. Tilsyn med kirkegårdens drift påhviler kirkeværgen i overensstemmelse med reglerne herfor i vedtægt for kirkeværgen.
3. Klager vedrørende kirkegårdens drift rettes til menighedsrådet.

§ 3

1. Kirkegårdens kontor er beliggende på adressen: Holkebjergvej 8, 5250 Odense SV.
2. Indskrivning af afdøde i gravstederne udføres ved hjælp af edb såvel i protokol som på kort, som skal kunne udskrives på begæring af menighedsråd eller provstiudvalg.

I henhold til provstens godkendelse føres kirkegårdsprotokollen på edb i overensstemmelse med bestemmelserne i kirkeministeriets cirkulærebekendtgørelse af 8. august 1990.

Kirkegårdsprotokollen opbevares digitalt.

3. Kirkegårdskontoret opbevarer kirkegårdskort. Kortene er ligeledes digitaliseret.

B. GRAVSTEDER

§ 4

Den bestående kirkelige tradition med kistens anbringelse i retningen øst-vest bevares så vidt muligt.

I gravpladser med flere end én begravet anbringes den først begravede i den nordlige del af gravpladsen. Denne tradition skal ligeledes opretholdes, så vidt det er muligt.

ERHVERVELSE OG FORNYELSE

§ 5

Henvendelse om erhvervelse af brugsret til gravsteder, gravstedsret samt om nedsættelse af kister eller askeurner i såvel nye som bestående gravsteder sker til kirkegårdens kontor.

§ 6

1. I forbindelse med udlægning af gravsted til begravelse eller urnenedsættelse udfærdiger kirkegårdskontoret et gravstedsbrev i kirkegårdssystemet, som sendes via e-boks til gravstedsindehaveren/indehaverne af gravstedretten eller dennes befuldmægtige.
2. Der udfærdiges ikke gravstedsbreve i forbindelse med begravelse eller urnenedsættelse i anonym fællesgrav.
3. Ved senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet udsteder kirkegårdskontoret et nyt ajourført gravstedsbrev.

§ 7

1. Begæring om erhvervelse af gravstedsret skal imødekommes til begravelse af en person som:

- 1) Havde bopæl i sognet og tilhørte folkekirken.
- 2) Havde ægtefælle / registreret partner, forældre eller børn begravet på kirkegården.
- 3) På en særlig måde var tilknyttet sognet.

I tvivlstilfælde tilfalder den endelige afgørelse stiftsøvrigheden.

2. Der kan tillige erhverves gravstedsret til begravelse eller urnenedsættelse efter menighedsrådets nærmere bestemmelse.
3. Der kan tillige erhverves gravstedsret til begravelse af andre medmindre indskrænkning i denne ret på særlige afsnit af kirkegården fremgår af tillæg til vedtægten.
4. Når der udlægges gravplads til en person i fast samlivsforhold, skal der på begæring samtidig udlægges en gravplads til den efterlevende umiddelbart ved siden af den anviste gravplads. Retten til gravpladsen bevarer, uanset hvor han eller hun ved sin død har bopæl.

Dette gælder dog ikke gravpladser i anonyme fællesgrave.

5. Gravsteder kan udlægges med indtil 4 gravpladser. Ønskes flere gravpladser udlagt, kan dette alene ske med menighedsrådets godkendelse.
6. Ønske om fornyelse af gravstedsretten efter brugsperiodens udløb skal imødekommes, medmindre en godkendt reguleringsplan for kirkegården er til hinder for det. Hvis gravstedet har været ryddet på grund af misligholdelse, kan gravstedet kun generhverves mod betaling af rydningsomkostninger samt renholdelsen for det antal år gravstedet har været ryddet. Renholdelsen skal fremover overdrages til kirkegården mod den vedtægtsmæssige betaling.
7. Ønske om erhvervelse eller fornyelse af gravstedsretten for et åremål, som overstiger fredningsperioden kan kun ske med menighedsrådets godkendelse. Denne godkendelse er betinget af, at der oprettes en legataftale på gravstedets vedligeholdelse for hele den ønskede og godkendte fredningsperiodes længde.
8. Erhvervelse af gravstedsret uden brug af gravstedet kan kun finde sted, hvis gravstedets renholdelse overdrages til kirkegården til gældende takst herfor.

§ 8

Ved begravelse eller urnenedsættelse i et bestående gravsted skal gravstedsretten forlænges for det tidsrum, hvormed fredningstiden overstiger den løbende brugsperiode.

§ 9

Den periode, for hvilken gravstedsretten er erhvervet eller fornyet, regnes fra den efter erhvervelsen eller fornyelsen førstkomende 1. dag i den følgende måned og altid til den 31. 12. i det år fredningsperioden udløber.

§ 10

Ønskes gravstedsretten overdraget til en ny debitor, som ikke er i forbindelse med et dødsfald, kan gravstedsretten kun overdrages ved en skriftlig aftale. Nuværende samt fremtidig ejer skal underskrive en blanket om gravstedsoverdragelse fra kirkegårdskontoret. Herefter udstedes et nyt ajourført gravstedsbrev, som sendes via e-boks til gravstedsindehaveren/indehaverne af gravstedretten eller dennes befuldmægtige.

§ 11

Hvert år i september udsender kirkegårdskontoret hjemfaldsbreve primært via e-boks, hvis man kender adressen eller cpr-nummer, som informerer gravstedsejeren/gravstedsejerne om gravstedets udløb 31. december det pågældende år. Gravstedsejer/gravstedsejerne skal hermed returnere en skriftlig blanket med afkrydsning og underskrift.

I hjemfaldsbrevet oplyses, at der opkræves betaling for fornyelsen pr. år man ønsker gravstedet fornyet. Se gældende takster. Fakturaer for fornyelsen sendes til e-boks i pågældende efterår. Indehaveren af brugsretten til gravstedet kan dog altid selv rette henvendelse om fornyelse.

1. Et udløbet gravsted kan ikke fornyes for en kortere periode end 5 år.
2. Indehaveren af gravstedsretten kan dog inden 4 uger efter brugstidens udløb fjerne planter m.m. samt gravminder, hvis de ikke er "bevaringsværdige", og eventuelle fundamenter. Gravstedet skal afleveres planeret uden stubbe, fundamenter m.v. Arbejdet kan overlades til kirkegården mod betaling. Orientering herom skal gives i hjemfaldsbrevet.

3. Hvis man ikke kan lokalisere en ejer af brugsretten til et gravsted, sættes et skilt på gravstedet med ordlyden "Hjemfalden, henvendelse til kirkegårdskontoret". Kirkegårdslederen dokumenterer, hvornår skiltet opsættes. Skiltet skal stå på gravstedet i 6 måneder.
Hvis dette ikke medfører fremsættelse af ønske om fornyelse af gravstedsretten, hjemfalder gravstedet og hvad der findes derpå til kirkegården.

NEDLÆGGELSE OG REGULERING

§ 12

1. Erhvervelse eller fornyelse af gravstedsret for en periode, som overstiger fredningstiden fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse, kan ikke hindre kirkegårdens eventuelle nedlæggelse.
2. Ønskes et gravsted, der er erhvervet for mere end den nødvendige fredningsperiode, og hvis renholdelse er sikret ved indbetaling i kirkens midler (legatgravsted), sløjfet før periodens udløb, kan dette kun ske hvis der er enighed blandt alle gravstedsberettigede. Der skal foreligge en underskrift fra gravstedsberettigede om nedlæggelse. Der vil ikke blive tilbagebetalt nogen del af det beløb, som er blevet betalt i forbindelse med oprettelse af en legataftale for pågældende gravsted.
3. Udløbne gravsteder, som med gravstedsejers/gravstedsejernes underskrift er godkendt til sløjfning, sløjfes i det efterfølgende forår. Som regel i forbindelse med aftagning af gran på gravstederne.
4. Kirkegården kan påtage sig arbejdet med sløjfning af gravsteder mod betaling både i forbindelse med udløbne gravsteder og gravsteder der ønskes nedlagt inden for fredningsperioden. Legatgravsteder nedlægges uden omkostninger for gravsteds-ejer. Ønsker gravstedsejer selv at stå for sløjfningen skal gravstedet efterlades, som beskrevet i §11, stk. 3.
5. Når gravstedet er sløjfet, har pårørende 3 måneder fra kirkegårdskontoret har givet besked, til at afhente gravsten, planter, fugebad m.m., hvis pårørende har ønsket dette via den returnerede blanket fra hjemfaldsbrevet. Hvis fristen overskrides, overgår genstandene til kirkegården, og kan dermed genbruges eller kasseres.

§ 13

1. Hel eller delvis nedlæggelse af gravsteder eller ændringer af bestående gravstedsanlæg i øvrigt, kan kun ske efter udløbet af fredningstiden fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse og kun som et led i en godkendt regulering af kirkegården.

GRAVSTEDERNES INDHEGNING

§ 14

1. Gravstederne må ikke uden menighedsrådets samtykke hegnes med andet end levende hegn.
2. Alle levende hække plantes, vedligeholdes og klippes ved kirkegårdens foranstaltning, og er dennes ejendom.
3. Gravstedsindhegninger af træ eller jerngitter, murværk, stensætning eller lignende skal holdes sømmeligt ved lige på foranstaltning af ejeren af gravstedsretten.
4. Gravgitre og lignende, som ikke er udpeget af provst og menighedsråd som bevaringsværdige, kan, hvis de anses for skæmmende eller upassende på kirkegården, af menighedsråd med provstiudvalgets godkendelse forlanges fjernet fra kirkegården.

GRAVSTEDERNES BEPLANTNING

§ 15

1. Hvis bestående beplantninger på gravstederne ved deres højde eller udbredelse skønnes at være til ulempe, kan menighedsrådet med provstiudvalgets forudgående godkendelse forlange dem beskåret eller fjernet. Kirkegården kan påtage sig opgaven mod betaling.
2. Bestående ældre beplantninger, herunder træer, som er af skønhedsmæssig værdi for kirkegårdens helhed, må ikke uden menighedsrådets tilladelse og provstiudvalgets forudgående godkendelse beskæres eller fjernes, uanset hvor på kirkegårdsarealet de står, og uanset af hvem plantningen er bekostet.
3. Se nærmere bestemmelser for beplantning på kirkegårdens forskellige afdelinger i kirkegårdsvedtægternes tillæg.

GRAVMINDER

§ 16

1. Gravminderne må indordnes den lokale tradition, hvis en sådan findes.
2. Menighedsrådet påser, at gravminder, som ved deres størrelse eller form vil virke skæmmende for kirken eller kirkegården, eller hvis indskrift og udstyr må anses for upassende, ikke anbringes. Hvis pågældende gravstedsområde er fastlagt en bestemt servitut, skal gravmindet opfylde gældende servitut.

3. Er sådanne gravminder alligevel blevet anbragt, kan de af menighedsrådet med provstiudvalgets godkendelse forlanges fjernet. Provstiudvalgets afgørelse herom kan indankes for stiftsøvrigheden.
4. Gravminder, indgangspartier og gravgitre skal altid fremtræde i sikkerhedsmæssigt forsvarlig stand.
5. Fundament til gravminder skal udføres så forsvarligt, at der ikke kan opstå fare ved at gravsætte i eller udføre andet arbejde på et tilstødende gravsted.
6. Alle gravsten på sokkelsten og gravsten over 50cm, kan rokke og dermed vælte. Det er kirkegårdslederens opgave at informere alle berørte gravstedejere om den potentielle risiko ved usikre gravsten.
Det påhviler den enkelte gravstedejer at sikre deres gravsten på forsvarlig vis.
Gravstenen skal sikres på en måde, så det ikke er til gene og/eller fare for kirkegårdens brugere samt kirkegårdens medarbejdere at færdes på gravstedet, hvis vedligeholdelsen af gravstedet er overdraget til kirkegården. Gravstedejeren hæfter både for det økonomiske og juridiske ansvar.
7. På kirkeudvalgets/kirkegårdslederens anmodning har indehavere af gravstedsretten pligt til at afhjælpe indtrufne beskadigelser på gravminder o.l.
8. Der kan fastsættes særlige regler for gravminder på kirkegårdens enkelte afdelinger. Se bestemmelser om kirkegårdens enkelte afdelinger i kirkegårdsvedtægtens tillæg.
9. Menighedsrådet må ikke fjerne registrerede og udpegede bevaringsværdige gravminder fra kirkegården. Ved registrerede gravminder forstås gravminder, der efter gravstedets fredningstid er udløbet og gravstedet ikke yderligere ønskes fornyet, er registreret i henhold til lov nr. 268 af 22. maj 1986 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde kapitel IV.
Kirkegårdskontoret sørger for, at tidligere indehavere af gravstedsretten så vidt muligt gøres bekendt med registreringen.
Registrerede gravminder hensættes i kirkegårdens lapidarium.
10. Vedligeholdelse, istandsættelse og forsvarlig sikring af registrerede gravminder, der er hjemfaldne til kirkegården, påhviler menighedsrådet. Herunder også vedligeholdelse af jerngitre.
Kirkegården er ansvarlig for at sikre bevaringsværdige gravsten på forsvarlig vis, såvel på udpegede gravsteder som i lapidariet.
11. Hvor deres flytning er nødvendig, skal de anbringes på et andet passende sted på kirkegården efter godkendelse af provstesynet.

GRAVSTEDERNES VEDLIGEHOELDELSE

§ 17

1. Indehaveren af gravstedsretten har pligt til at drage omsorg for gravstedets sømmelige vedligeholdelse, medmindre der er oprettet legat eller på anden måde betalt for vedligeholdelsen. Den pågældende har ansvaret for, at bestemmelserne i denne vedtægt overholdes.
2. Det påhviler kirkeværge/kirkegårdsleder at påse og afgøre, om gravstederne på kirkegården vedligeholdes sømmeligt og i overensstemmelse med vedtægtens bestemmelse.
3. Hvis indehaveren af gravstedsretten forsømmer sin pligt med hensyn til ren- og vedligeholdelse, skal kirkegårdslederen i skriftligt brev sendt til gravstedsejerens e-boks, tilbyde, at kirkegården overtager vedligeholdelsen mod betaling til gældende takst herfor.
4. Hvis vedligeholdelsen ikke overlades til kirkegården, eller den fastsatte betaling herfor ikke betales, skal kirkegårdsleder ved brev sendt til gravstedsejerens e-boks, pålægge denne at opfylde sine forpligtelser vedrørende gravstedet inden en frist på 4 uger.
5. Hvis der ved fristens udløb fortsat ikke er draget omsorg for gravstedets vedligeholdelse, meddeler kirkegårdskontoret ved brev sendt til gravstedsejerens e-boks, at gravstedet ryddes som anlagt gravsted og tilplantes eller tilsås uden yderligere henvendelse.

Gravstedsejer har 3 måneder efter sløjfningen af gravstedet, til at afhente gravstenen. Gravstedsejer får besked om dette. Hvis fristen overskrides, overgår gravstenen til kirkegården, og kan dermed sendes til knusning.

Gravpladserne i gravstedet må ikke på ny anvendes til begravelse før fredningstiden for den sidste begravelse er udløbet.

Ryddede gravsteder sløjfes uden yderligere meddelelser, når fredningstiden er udløbet, uanset om gravstedet er erhvervet for et længere tidsrum.

§ 18

1. Kirkegården har intet ansvar for skader på gravminder, beplantning eller andet på gravstederne, som er forårsaget af naturbegivenheder, hærværk eller lignende.
2. Indehavere af brugsret til gravsteder har pligt til at udbedre indtrufne beskadigelser.

§ 19

1. Kirkegården kan overtage vedligeholdelsen, grandækning samt plantning af forårs- og sommerblomster m.v. mod betaling efter gældende takstregulativ.

2. Ydelserne er forudbetalte og betales i samme år som ydelserne udføres. Kirkegårdens faktureringsperioder er april og oktober.

I april betales 1. halvår af vedligeholdelse, forårs- og sommerblomster samt påskebuketter.

I oktober betales 2. halvår af vedligeholdelse, grandækning samt juletulipaner og grankranse.

Kirkegården udfører tillige andre opgaver som f.eks. anlæggelse og nedlæggelse af gravsteder efter regning.

3. Pligten til vedligeholdelse samt øvrige ydelser kan overdrages til kirkegården mod betaling af et engangsbeløb, som gælder hele fredningsperioden ved oprettelse af en legataftale (GIAS), efter gældende taksregulativ. For at oprette en legataftale, skal man som minimum betales for vedligeholdelse.

Gravstedsejeren kan også efter aftale med kirkegårdslederen få gravstedet renholdt samt øvrige ydelser for 1 år ad gagen. Dog skal faktureringsperioderne overholdes.

4. Indgåelse af aftaler for mere end 1 fredningsperiode skal godkendes af menighedsrådet.
5. Det er ikke tilladt menighedsrådsmedlemmer, kirkeværge kirkegårdsudvalgsmedlemmer, kirkegårdsleder eller andre ved kirken eller kirkegården ansatte personer mod betaling at udføre kirkegårdens arbejdsopgaver mod betaling fra kunder, sideløbende med den respektives tilknytningsforhold fra Sanderum Kirke.

SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR KISTEGRAVE.

§ 20

Fredningstiden - den tid, hvori en grav skal henligge urørt - er for kistegrave 30 år.

§ 21

1. En gravplads for en voksen skal være mindst 1,3 x 2,3 m, og graven skal være så dyb, at der bliver mindst 1 m jord over kistelåget.
2. Kister kan kun nedsættes i enkelt dybde.
3. Kister med dødfødte eller spæde børn (op til et halvt år) kan med menighedsrådets samtykke nedsættes i en allerede benyttet grav.

§ 22

1. Anvendes jern-, zink- eller egetræskister eller kister af andet langsomt nedbrydeligt materiale, skal gravstedsretten være erhvervet eller fornyet for et tidsrum svarende til mindst det dobbelte af fredningstiden for en normal kiste.
2. Kister må hverken helt eller delvist være fremstillet af plastic eller andet uforgængeligt materiale.
3. Murede og støbte grave, såvel underjordiske gravkamre som mausoleer, kan kun tillades opført med menighedsrådets samtykke og stiftsøvrighedens godkendelse af såvel planerne som vilkårene for indretningen.
4. Kirkegården er ansvarlig for anbringelse og aftagning af blomster på graven efter begravelse.

§ 23

Flytning af gravsatte kister må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra stiftsøvrigheden.

SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR URNEGRAVSTEDER

§ 24

Fredningstiden - den tid, hvori en grav skal henligge urørt - er for en urnegrav 10 år.

§ 25

1. Et urnegravsted skal mindst være 1 m².
2. Graven skal være så dyb, at der bliver mindst 0,5 m jord over urnen. Der kan højst nedsættes 2 urner.
3. Askeurner kan nedsættes i almindelige kistegravsteder, uanset om der tidligere er nedsat kister heri.
4. Det er dog en forudsætning, at urnen nedsættes således, at den forbliver urørt i hele fredningsperioden, og ikke hindrer senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet.
5. Det er muligt for pårørende at være til stede under en urnenedsættelse i anonym fællesgrav efter aftale med kirkegårdslederen. Der må ikke lægges blomster eller anden form for pynt på

den anonyme fællesplæne af hensyn til vedligeholdelsen. Der henvises derfor til kransepladsen ved fællesstenen.

6. Hvis pårørende ikke ønsker at være til stede under en urnenedsættelse i anonym fællesgrav, kan pårørende efter eget ønske og efter aftale med kirkegårdslederen få besked om, hvornår pågældende urne er sat ned i anonym fællesgrav. Man må dog forvente, at der kan gå længere tid end 14 dage, da man ofte sætter flere urner ned ad gangen på anonym fællesgrav. Koordinaterne kan ligeledes oplyses.
7. Urnenedsættelse foretages af kirkegårdens personale. Dvs. der skal altid være kirkegårdspersonale til stede ved disse handlinger.
8. Kirkegården er ansvarlig for anbringelse og aftagning af blomster på graven efter bisættelsen.

§ 26

Anvendes en urne af et materiale, som må antages at være langsomt nedbrydeligt, må den kun jordfæstes efter godkendelse af menighedsrådet. Der kan i sådanne tilfælde fastsættes en fredningstid, som er længere end den normale og ske en forhøjelse af taksten i forhold hertil. Urner af plastmateriale eller bronze må ikke anvendes.

§ 27

Flytning af gravsatte urner må kun foretages efter forud indhentet skriftlig tilladelse fra menighedsrådet efter de derom gældende bestemmelser. Samt indhentet tilladelse om urneflytning med underskrift fra gravstedsindehaver/indehaverne.

Øvrige bestemmelser.

§ 28

Hvis der på kirkegården findes eller anlægges særlige afdelinger til kiste- eller urnebegravelser, skal de nærmere regler for anlæg, indhegning, beplantning og anvendelse af gravminder fastsættes i et særligt tillæg, hvor der ligeledes henvises til det af provstiet godkendte takstblad.

§ 29

1. Jordfæstelser på kirkegården kan finde sted på alle hverdage.
2. Urnenedsættelser kan finde sted på hverdage inden for normal arbejdstid kl. 08:00 - 15:00 mandag til torsdag og 08:00 -11:30 om fredagen.
Dog ikke søn- og helligdage. Kun i særlige tilfælde, og efter særlig aftale med kirkegårdslederen, fredag efter kl. 13.00 og på lørdage.

Begravelser og urnenedsættelser kan ikke finde sted juledag, påskedag, pinsedag samt søn- og helligdage i øvrigt.

3. Det er ikke tilladt at jordbegrave kæledyr eller sætte en urne med asken fra et kæledyr ned på kirkegården.
4. Når en præst i et trossamfund uden for folkekirken medvirker ved en begravelse på kirkegården eller fra kapellet, skal begravelseshandlingens forløb godkendes af menighedsrådet.
5. Ved udsendelse af tredje og sidste rykkerskrivelse i forbindelse med gennemgang af bogholderiet, gøres der opmærksom på, at beløbet vil blive overdraget til Gældsstyrelsen, hvis beløbet ikke er indbetalt senest 14 dage efter tredje rykkerskrivelse er udsendt.

C. ORDENSBESTEMMELSER

§ 30

1. Kirkegården er altid åben.
2. Kirkegården er et indviet sted, hvor der skal være orden og fred.
3. Af hensyn til miljøet saltes ikke på kirkegården, bortset fra på faste belægninger og trappe ved kirken.
4. Erhvervsmæssigt arbejde på kirkegården må kun udføres inden for normal arbejdstid.
5. Intet arbejde må udføres på kirkegården og dens gravsteder på en sådan måde, at det kan være til gene for gudstjeneste eller andre kirkelige handlinger.
6. Kirkegårdens tilhørende redskaber, som benyttes af gravstedsbrugere, skal efter endt brug straks sættes tilbage på deres plads.
7. Kirkegårdens diger eller hegn og gravstedernes indhegning må ikke gennembrydes eller betrædes.

8. Kirkegårdens låger skal holdes lukkede efter benyttelse.
9. Færdsel uden for kirkegårdens gange skal være hensynsfuld.
10. Hunde skal føres i snor, og evt. efterladenskaber skal opsamles og fjernes.
11. Cykling er kun tilladt på kirkegårdens større gange, og det skal ske hensynsfuldt.
12. Kørsel med motorkøretøj på kirkegården må kun foregå i kirkens eller kirkegårdens ærinde med en forsigtig fart højst 15km/t. Kirkegårdens skiltning om færdsel på kirkegården skal overholdes.
13. Nummerskilte på gravstederne er kirkegårdens ejendom og må ikke flyttes eller fjernes.
14. Ukrudtbekæmpende kemiske midler må ikke anvendes på kirkegården eller dens gravsteder.
15. Der må ikke anvendes plastik, fiberdug eller lignende materialer som underlag for sten- og ralbelægning på gravsteder eller andre arealer. Ralbelægning skal være kirkegårdens standart. Perlesten – Vikker 5-8mm. Kan købes gennem kirkegården.
16. Bænke m.v. må kun opstilles på gravstederne med menighedsrådets tilladelse.
17. Der må ikke opsættes elektriske lygter, lyskæder, uafskærmede stearinlys, kunstigt indfarvede sten eller lignende på gravstederne. Ved overtrædelse vil dette blive fjernet af kirkegården. Små soldrevne lygter må sættes lavt på gravstedet, således de falder naturligt ind. Høje lygter på spyd godtages ikke.
18. Afbrydning af grene, beskadigelser af hegn og beplantninger, fjernelse af blomster eller planter fra kirkegården eller andres gravsteder, beskadigelse af gravminder og lignende kan medføre erstatningsansvar og eventuelt tillige strafansvar.
19. Kirkegårdslederen er regulativmæssigt forpligtet til at påtale enhver krænkelse af kirkegårdens orden og fred og til at indberette krænkelse af nærværende ordensbestemmelser til menighedsrådet.

Tillæg

§30A

Afdeling A, B, C, D

Traditionelle kistegravsteder.

Det er planlagt, at kirkegårdshækkene på afdeling C og D med tiden skal udskiftes med nye taks-hække. Nuværende hæk på eksisterende gravsteder er thuja.

Se øvrige bestemmelser i kirkegårdens ordensbestemmelser §30 punkt 1-20.

Afdeling E

Traditionelle kistegravsteder.

Gravstedshækkene består af thuja.

Se øvrige bestemmelser i kirkegårdens ordensbestemmelser §30 punkt 1-20.

Afdeling UE

Traditionelle urnegravsteder.

Baghække og sidehække består af opretvoksende taks, af sorten Taxus media "Hilli".

Gravstedets forkant består af en stålkant som grænser op til græsset.

Gravmindet skal være en mindre gravsten på max 60 cm bred. Gravstedet eller bedet foran gravstenen kan beplantes med stauder, dværgplanter og/eller belægges med perlesten. Perlesten, også kaldet vikker, skal være kirkegårdens standart 5-8mm.

Gravsten og beplantning på gravstedet skal placeres med min. en fods bredde til gravstedshækkene, da gravstedshækkene skal kunne vedligeholdes af kirkegårdens medarbejdere uden besvær.

Det er ikke muligt at plante dværgtræer eller buske bagved gravstenen.

Se øvrige bestemmelser i kirkegårdens ordensbestemmelser §30 punkt 1-20.

Afdeling F Kistegravsteder

I stedet for hæk fortil, skal lægges en forkant af nexøbrud. Kanten anlægges af kirkegården og betales af gravstedsbrugeren. Alle gravsten står østvendt.

Se øvrige bestemmelser i kirkegårdens ordensbestemmelser §30 punkt 1-20.

§ 30B

De nyeste afdelinger: G

Her tilstræbes et parklignende udseende, og der må derfor ikke udlægges ral eller skærver på gravstedet, som i stedet beplantes. Der må dog gerne, efter aftale med kirkegårdens personale, udlægges kirkegårdens perlesten – ”Vikker” 5-8 mm. på både urne- og kistegravsteder.

Gravstederne på afdeling G er en kombination af en plæne og et anlæg, som vedligeholdes af kirkegården, uanset om der er tale om kiste- eller urnegravsteder. Alle gravsteder på afdeling G har obligatorisk vedligeholdelse, som betales som et engangsbeløb, gældende i fredningsperioden samt i de efterfølgende fornyelsesperioder.

Afdeling SKG - Skovkirkegården

Gravstedstypen på skovkirkegården er en kombination af en plæne og et anlæg, som vedligeholdes af kirkegården, uanset om der er tale om et kiste- eller urnegravsted. Alle gravsteder på skovkirkegården har obligatorisk vedligeholdelse, som betales som et engangsbeløb, gældende i fredningsperioden samt i de efterfølgende fornyelsesperioder.

Gravmindet skal være natursten og anbringes i en lomme i kanten af bunddækkebeplantningen, og foran denne må gravstedsbrugeren anbringe forårs- og sommerblomster, løgvækster, stauder og dværgbuske. Der skal så vidt muligt holdes frit bagved gravstenen medmindre der er ønske om, at bunddækkebeplantningen omslutter gravstenen. Der må ikke anlægges bed af sten foran gravstenen.

Efter begravelse / bisættelse sker aftagning af blomster og kranse ved kirkegårdens foranstaltning.

Afdeling FPL – ”Plade i plæne”

Urne- og kistegravplads i den indrettede fællesplæne, hvor der ikke anlægges eget gravsted, skal der nedlægges en flad sten af matsleben, ”Halmstad” eller ”Blå Rønne” granit i størrelse 35 x 50 x 6 cm. Til indskrift må kun benyttes indhuggede bogstaver uden bemaling eller lys grå eller sort bemaling.

Ved hver sten anbringes en standardvase, som leveres af kirkegården, men betales af gravsteds-ejeren.

Efter begravelse / bisættelse sker aftagning af blomster og kranse ved kirkegårdens foranstaltning.

Gravstedstypen har obligatorisk vedligeholdelse, som betales som en legatindbetaling via GIAS.

Der må ikke beplantes omkring pladen.

I vinterhalvåret får kranse o.l. lov at stå på gravstedet til foråret. Under forårsklargøringen på kirkegården fjernes alt fra pladerne. Det der vurderes til at have betydning sættes på materialepladsen.

Rette ejermænd kan komme forbi materialepladsen i åbningstiden og afhente ejendele.

I sommerhalvåret i græsslåningssæsonen må der ikke ligge kranse, stå krukker og ligge andre effekter på pladerne. Den obligatoriske vase kan benyttes hele året, men vi kan ikke garantere, at blomsterbuketter får lov at stå længe i græsslåningssæsonen.

Effekter bliver fjernet og sat på materialepladsen, som kan hentes af rette ejermænd indenfor en månedstid. Derefter overgår effekterne til kirkegården.

Afdeling G1

Kiste- og urnegravsteder med klippet bøg som baghæk og som adskilles på siden af en række brosten. Kistegravsteder deles i to halvdele, hvor der på den bageste del plantes krybende dværgmispel samt kan sættes gravminde og plantes sommerblomster, løgvækster og dværgbuske. Den forreste del tilsås med græs

Der må ikke udlægges ral eller skærver på kistegravpladser.

Gravminder generelt

Hvor andre regler ikke er gældende, må nye gravminder max. være 1 x 1 meter.

Vejledende takster

**Taksterne følger det til enhver tid gældende takstregulativ udsendt fra
Hjallese Provsti.**

**Taksterne kan beses på kirkegårdskontoret eller på kirkens hjemmeside.
Taksterne reguleres hvert år den 1. januar.**

***Denne vedtægt og servitutbestemmelser erstatter alle forrige
vedtægter og servitutter.***

Sanderum menighedsråd den 11. / 06. - 2026.

Formand for kirkegårdsudvalget:

Formand for menighedsrådet:

Godkendt af Hjallese Provstiudvalg den 18. / 08. - 2026

**Se delreferat vedr. godkendelse af nye kirkegårdsvedtægter for Sanderum Kirkegård fra
Provstiudvalgsmøde tirsdag d. 18. august 2026.
Henvendelse Sanderum Kirkekontor eller Kirkegårdskontor.**